

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria filosofiei contemporane. Filosofie analitică

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Filosofie în limba maghiară
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Licențiat în filosofie
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Istoria filosofiei contemporane. Filosofie analitică				Codul disciplinei	HLM2603
2.2. Titularul activităților de curs					lect. dr. Attila Szigeti		
2.3. Titularul activităților de seminar					lect. dr. Attila Szigeti		
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					18
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					8
3.5.5. Examinări					4
3.5.6. Alte activități					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				70	
3.8. Total ore pe semestru				56 fiz./126 conv.	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența obligatorie a studentului la 70% din cursuri, adică la 9 din cele 14 cursuri
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența obligatorie a studentului la toate seminarile. Seminarile pierdute pot fi recuperate

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	C1 Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: presupoziii, principii, valori, etici, modalități de gândire și practici. C2 Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură. C3 Identificarea prin gândire critică (analiză și evaluare logice) a punctelor tari și slabe ale unor soluții, concluzii sau abordări alternative de probleme. C5 Producerea/proiectarea și comunicarea de idei/cunoștințe filosofice.
Competențe transversale	CT1 Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente. CT2 Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Prezentarea centrată pe probleme a istoriei filosofiei analitice contemporane și a principalelor sale subdomenii (filosofia analitică a limbajului, a minții, a științei, metafizica și epistemologia analitică, filosofia analitică a matematicii etc.), a operelor marcante, a temelor principale - Corelațiile dintre filosofia analitică și cea continentală, prezentarea interacțiunii interdisciplinare recente dintre filosofia analitică și fenomenologică a minții, respectiv științele cognitive
7.2 Obiectivele specifice	- Deprinderea competențelor de analiză lingvistică-logică, de argumentare și de analiză centrată pe probleme a filosofiei analitice; dezvoltarea gândirii interdisciplinare, a competențelor de a contrasta sau îmbina argumente conceptuale și empirice. - Aplicarea interdisciplinară a instrumentarului conceptual-argumentativ al filosofiei analitice, și a rezultatelor sale în domeniile teoriei științelor, a lingvisticii, a psihologiei, a științelor comunicării etc., respectiv în analiza și cercetarea tehnologiilor curente ale informației și comunicării, a culturii vizuale și a mediei.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere generală: caracteristicile, stadiile, subdomeniile, problemele centrale, autorii marcanți ai filosofiei analitice	Prelegere	
Problema referinței: sens și denotație; teorii ale descrierii; Frege, Russell.	Prelegere, analiză de text	
Atomism logic în <i>Tractatus Logico-Philosophicus</i> -ul lui Wittgenstein	Prelegere, analiză de text	
Teoria cauzală a numelor; externalism fizic, lingvistic, social și activ (mintea extinsă); Kripke, Putnam, Clark és Chalmers.	Prelegere, analiză de text, dezbateri	
Intenționalitatea în filosofia analitică: naturalizarea intenționalității; raportarea intențională; teleosemantica; Dennett, Millikan.	Prelegere, problematizare, dezbateri	
Pozitivismul logic: empirismul lingvistic-logic; contextul descoperirii/confirmării; analitic/sintetic; verificare; Carnap, Schlick, Neurath.	Prelegere, problematizare	
Quine: critica empirismului logic; holism epistemologic; epistemologie naturalizată.	Prelegere, problematizare, dezbateri	
Filosofia postpozitivistă a științei: teoria falsificării; paradigma; incommensurabilitate; cunoaștere personală și tacită; Popper, Kuhn, Feyerabend, Polányi.	Prelegere, dezbateri	
Wittgenstein: <i>Cercetările Filosofice</i> : jocuri de limbaj; asemănare familială; teoria utilizării semnificației; regulile utilizării limbajului; argumentul împotriva limbajului privat.	Prelegere	

Filosofia pragmaticeii limbajului: performativele; locuțiune, perlocuțiune, ilocuțiune; tipologia actelor de vorbire; implicaturile conversaționale; Austin, Searle, Grice.	Prelegere, proiecție, dezbatere	
Filosofia analitică a minții: ontologia minții; problema corp-minte;	Prelegere, problematizare	
Problema conștiinței: argumente anti-fiziciste; prăpastia epistemologică; neurofenomenologia; Kripke, Nagel, Chalmers, Searle, Varela.	Prelegere, analiză de text	
Mintea/cogniția întrupată sau enactivă: percepția, conceptualizarea, emoțiile și intersubiectivitatea întrupată; Lakoff și Johnson, Varela, Thompson, Gallagher.	Prelegere, problematizare, dezbatere	
Filosofia fenomenologică și fenomenologia științelor cognitive	Prelegere, problematizare, dezbatere	

Bibliografie

Altrichter F. (szerk.): *A Bécsi Kör filozófiája*, Gondolat, Budapest, 1972.
Ambrus, G., Demeter, T., Forrai, G., Tőzsér, J. (szerk.): *Elmefilozófia. Szöveggyűjtemény*, L'Harmattan, Budapest, 2008.
Dennett, D.: *Az intencionalitás filozófiája*, Osiris, Budapest, 1998.
Forrai-Szegedi (szerk.): *Tudományfilozófia Szöveggyűjtemény*, Áron, Budapest, 1999.
Frege, G.: *Logikai Vizsgálódások. Válogatott tanulmányok*, Osiris, Budapest, 2000.
Hale, B., Wright, C.: *A Companion to Philosophy of Language*, Blackwell, 1998.
Kripke, S.: *Megnevezés és szükségszerűség*, Akadémiai, Budapest, 2007.
Laki, J.(szerk.), *Tudományfilozófia*, Osiris, Budapest, 1998.
Lycan, G. W., Prinz, J. J.: *Mind and Cognition: an anthology*, Blackwell, 2008.
Martinich, A. P., Sosa, D.: *Analytic Philosophy: an anthology*, Blackwell, 2011.
Martinich, A. P., Sosa, D.: *A Companion to Analytic Philosophy*, Blackwell, 2005.
Quine, W. V. O.: *A tapasztalattól a tudományig*, Osiris Kiadó, Budapest, 2002.
Pléh Cs., Síklaki, I., Terestyéni, T. (szerk.): *Nyelv – kommunikáció – cselekvés*. Osiris, Budapest, 2001.
Searle, J. R.: *Elme, nyelv, társadalom*, Vince Kiadó, Budapest, 2000.
Stich, S., – Warfield, T. A. (szerk.), *The Blackwell Guide to Philosophy of Mind*, Blackwell, 2003.
Wittgenstein, L., *Logikai-filozófiai értekezés*, Akadémiai, Budapest, 1989.
Wittgenstein, L.: *Filozófiai vizsgálódások*, Atlantisz, Budapest, 1998.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Eszes, Tőzsér, 2005; Kelemen, 2002.	Lectură de text	
Frege, Russell in Gál-Szigeti, 2002.	Analiză de text	
Putnam, 2000, 47-84; Kripke, 2007.	Analiză de text, problematizare	
Wittgenstein, 1989.	Analiză de text	
Dennett, 1998, 259-296.	Analiză de text, proiecție, dezbatere	
Carnap in Forrai-Szegedi, 1999.	Analiză de text, problematizare, dezbatere	
Quine in Forrai-Szegedi, 1999.	Analiză de text, dezbatere	
Kuhn, X., XII. fej.; Feyerabend in Laki; Polányi in Forrai-Szegedi.	Analiză de text, dezbatere	
Wittgenstein, 1998, 138-155 §	Analiză de text, proiecție, dezbatere	
Searle, 2000, 137-152.	Szövegelemzés	
Tőzsér in Ambrus et al., 2008, 9-85.	Analiză de text, proiecție, dezbatere	
Chalmers, Nagel, 2004.	Analiză de text, problematizare, dezbatere	
Sutyák, 2010; Szigeti, 2011, 7-70.	Analiză de text, proiecție, dezbatere	
Gallagher, Zahavi, 2009, 1., 2. fejezet.	Proiecție, dezbatere	

Bibliografie

Ambrus, G.: *A tudat metafizikája. Analitikus filozófiai elméletek*, Gondolat, Budapest, 2007.
Austin, John L.: *Tetten ért szavak*, Akadémiai, Budapest, 1990.
Block, N., Flanagan, O., Güzeldere, G. (szerk.): *The Nature of Consciousness: Philosophical and Scientific Debates*,

Cambridge, MIT Press, 1997.

Chalmers, D. J.: „Szemközt a tudat problémájával”, *Vulgo*, 2004/2, 14-35.

Eszes, B., Tőzsér, J.: „Mi az analitikus filozófia?”, *Kellék*, 2005/27-28, 45-71.

Farkas, K., Kelemen, J.: *Nyelvfilozófia*, Áron, Budapest, 2002.

Gál, L., Szigeti, A. (szerk.): *Logika*, Stúdium, Kolozsvár, 2002.

Gallagher, S., Zahavi, D.: *The Phenomenological Mind. An Introduction to Philosophy of Mind and Cognitive Science*, Routledge, London, 2008. Magyarul: Gallagher, S., Zahavi, D.: *A fenomenológiai elme. Bevezetés az elmefilozófiába és a kognitív tudományba*, Lélekben Otthon, Budapest, 2009.

Kelemen, J.: „Az analitikus filozófiáról.”, *Magyar Tudomány*, 2002/3. 275–288.

Kuhn, T.: *A tudományos forradalmak szerkezete*, Gondolat, Budapest, 1984.

Nagel, T.: „Milyen lehet denevérenek lenni?”, *Vulgo*, 2004/2, 3-12.

Putnam, H.: *Reprezentáció és valóság*, Osiris, Budapest, 2000.

Sainsbury, R. M.: *Paradoxonok*, Typotex, Budapest, 2002.

Searle, J.: *Beszédaktusok*, Gondolat, Budapest, 2009.

Sutyák, T.: „A test-test probléma”, *Magyar Filozófiai Szemle*, 2010/2, 10-31.

Szigeti, A.: *A testett öltött másik. Kortárs fenomenológiai tanulmányok*, Pro Philosophia, Kolozsvár, 2011.

Thompson, E.: *Mind in Life. Biology, Phenomenology and the Sciences of Mind*, Harvard University Press, 2007.

Tőzsér, J.: *Metafizika*, Akadémiai, Budapest, 2009.

Varela, F., Thompson, E., Rosch, E., *The Embodied Mind. Cognitive Science and Human Experience*, Cambridge, MA, MIT Press, 1991.

Varela, F.: „Neurofenomenológia. A nehéz probléma módszertani orvoslása.”, *Kellék*, 2002/22, 123-151.

Internet Encyclopedia of Philosophy. <http://www.iep.utm.edu/>

Stanford Encyclopedia of Philosophy. <http://plato.stanford.edu/>

Chalmers, D., Bourget, D.: *Philosophy of mind*. <http://philpapers.org/browse/all#a16>

Chalmers, D., Bourget, D.: *Online papers on consciousness*. <http://consc.net/online>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul cursului este în concordanță cu conținutul cursurilor similare predat la universitățile din Uniunea Europeană și din spațiul anglo-saxon.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea cunoștințelor predate, aplicarea și utilizarea corectă a acestora	Evaluare continuă: examen parțial, participarea la discuții, examenul final	35%
	Însușirea și aplicarea corespunzătoare a temelor, problematizărilor, a conceptualității, respectiv a competențelor de analiză lingvistică-logică, de argumentare și de analiză centrată pe probleme caracteristice filosofiei analitice contemporane	Examen oral	35%
10.5 Seminar/laborator	Participarea activă la interpretarea textelor	Prezentarea unui text, respectiv evaluarea participării active	20%
	Participare activă la dezbateri	Evaluare continuă	10%
10.6 Standard minim de performanță			
- Prezența de 70% la cursuri, respectiv de 100% la seminarii - Prezentarea unui text - Participarea activă la analiza textelor, la dezbateri			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
1. ERGA SARGACE	2. TEMATE ZIWI	3. SANATATE SI BUNA-TRAI	4. EDUCATIE DE CALITATE	5. EGALITATE DE GEN			8. MUNCA DECENTA SI CRESTERE ECONOMICA	9. INDUSTRIE, INOVATIE SI INFRASTRUCTURA
10. INEALITATI REDUSE	11. ORASE SI COMUNITATI DURABILE	12. CONSUM SI PRODUCIE RESPONSABILE				16. PAACE, JUSTITIE SI INSTITUTII EFICIENTE	17. PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR	

Data completării:
18. 09. 2025.

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:
25. 09. 2025.

Semnătura directorului de departament

.....

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".